

Zbor končal se je po 9 $\frac{1}{2}$ uri zvečer. Vse je bilo veselo in jako navdušeno. Vdeležencev bilo je zdatno več, kakor prvi večer, več različnih gospá, več švrstih kmetov, med katerimi tudi mnogo s Spodnjega Štajarskega.

Volitve v okrajni zastop Ptujski.

Zvest dani obljubi, hočem danes povedati še nekatere okoliščnosti, katere pričajo za imenitnost teh volitev.

V zadnjih letih postavilo se je v Ptujskem okraju mnogo novih poslopij za šole; marsikatera šola se je razširila, dobila je več razredov. Vsled tega se potrebuje vedno več učiteljev; ker njih prihaja vedno manje s pripravnišča, imamo več mest praznih. To občinam ne ugaja, ki so si omislile z velikimi stroški nova poslopja, več razredov.

Da dobimo učiteljski naraščaj, ustanovil je okrajni zastop nekaj štipendij, katere ima on pravico podeliti.

Vsakdo sprevidi, da bodo štipendije tistega, kdor bode imel večino v okrajnem zastopu. Vsak je sebi najbližji!

Imenitno je vprašanje, ali se bode, kedaj se bode in kako se bode Dravina struga uravnala ali regulirala od Maribora mimo Ptuja do Središča. O teh vprašanjih so gospodje v Gradci in na Dunaji raznih misli. Toliko je gotovo, da se nekaj mora zgoditi in da bode to, kar se bode zgodilo, stalo več sto jezer goldinarjev.

Bodoči okrajni zastop bode imel skrbeti za to, da se pomaga najpreje zdatno tam, kjer je to največja potreba, da ne bodo preveč prizadet Ptujski okraj in občine tega okraja, da dobimo zdatno pomoč od države in dežele, kakor se to godi drugod v Avstriji. Okraj Ptujski ima več cest, katere so v slabem stanju in na katere se je ozirati, ker to zaslužijo občine ob cestah in važnost cest.

Okrajni zastop lahko pomaga s tem, da dovoli podporo za ceste občinam, da to ali ono vsprejme na svojo skrb. Ko je imelo pred leti mesto Ptuj večino v zastopu, to so bili kmetje v manjšini, se podpore kmečim občinam niso delile, pač pa se je odpravila okrajna cesta od Markovec skozi Bukovce, Stojnce na Borl in od Malevasi do broda, dala se je podpora mestu Ptuj za zid ob Dravi.

Ali bode skušnja nas kmete vendar enkrat spametovala? Okrajni zastop voli vsakih 6 let 5 udov v okrajni šolski svet. Ta šolski svet, če je večina naša, lahko stori dosti dobrega za nas in naše šole; on lahko zabrani, da se ne stavijo nepotrebne šole, da se ne stavijo predrage šole; on nam lahko priskrbi v kratkem potrebno število dobrih učiteljev, če je za styar vnet; on pa tudi lahko prežene v kratkem vse dobre učitelje, če ž njimi grdo

ravna. Kaj je v tem pričakovati od Piska in tovarišev?

Navedel bi še lahko več drugih vzrokov, kateri veljajo kmetu velikemu posestniku, kakor občinam, da sprevidijo imenitnost volitev v okrajni zastop; pa naj bode teh dovolj. Kdor se danes količkaj za to briga, kar se po svetu godi, ta pozna imenitnost vsake volitve, ta bode storil svojo dolžnost do cerkve in naroda brez prošnje, brez prigovarjanja. Mi gojimo upanje, da so vsi kmetje Ptujskega okraja že tako podučeni in zavedni, da nočejo več hlapčevati, da ne marajo tujih gospodarjev v svoji hiši, da so njim njihove skromne pravice tako svete, da njih pri volitvah nobeden ne bode izdal. V tem upanju gremo volit! Volilec,

Gospodarske stvari.

Peronospora.

V nedeljo, dne 14. junija popoldne ob 3. uri se bode v šolskem poslopju pri sv. Juriji ob juž. žel. prednašalo o sredstvih proti peronospori s škropljenjem. Do sedaj se je navadno škropilo z bakreno galico (Kupfervitriol). Novejšje skušnje pa so pokazale, da je za ta namen „lazur“ ali azurin boljši. Kako ga rabiti, o tem se bode posebno razpravljalo. K obilni udeležbi vabi „Cesarjevič Rudolfovo sadjerejsko društvo“.

Dr. Ipavie.

Krt in krtinje.

(Konec.)

Dalje tudi nima krt navade, na bregu rek ali ribnikov ali celo v jezove si svoje luknje napravljati. In sicer ima za to razne vzroke. Prvič bi tam celo delo zahtevalo več truda, drugič bi tudi tam ne našel za-se pristojne hrane. Tedaj krt ne prebiva v jezovih in jih tedaj tudi ne more predirati in s tem veliko škode povzročiti. Kaj mu še na dalje ljudje štejejo v greh? Pravijo, da krt s tem, da zemljo izkópava, tudi mnogo malih rastlinskih korenin ugonobi. Resnica! A te male koreninice se kmalo zopet porastejo, velikih korenin pa se lotiti ne more, ker so njegovi zobje pre-slabi. Sicer pa bi mrčes, katerega on pri svojem kopanju zaleze in požre, koreninam in tudi rastlinam samim veliko več škodoval, kakor on sam. Če pa boljše prevdarimo, vidimo, da njegova krivda ni tako velika. Se-li pri pletvi ne nahaja kaj jednacega? Se-li tudi pri pletvi s pleveljo ne izpulijo korenine koristnih rastlin, posebno če so še plevice mlade in njim misli vedno uhajajo v drug kraj? Smemo-li radi tega reči, da je plevel sama škodljiva, da jo moramo zavreči? Nikakor! Nekaj takega je tudi pri krtu; tudi krt izruje s pleveljo, z mrčesom male koreninice, a to mu moramo odpu-

stiti, ker stori to, česar človek storiti ne more, ker ugonobi ogromno število mrčesa. Očitajo mu tudi, da mnogo škoduje s svojimi krtinami, katere naruva. S tem se smrtno zakrivi, kakor menijo njegovi sovražniki, ne pomislijo, da je zemlja, katero krt iz svojega stanovanja izmeče, zelo pripravna, da se ž njo po dežju in mrazu poškodovane rastline pokrijejo. Treba je le te krtinjake v pravem času z grabljami ali motiko razmetati, da ne delajo neprijetnosti koscem. Če je pa kmet len in pusti tako dolgo te krtinjake na travniku, da se popolnoma utrdijo in ne dajo več razmetati, tega ni krt kriv.

A najbolj nam krt koristi s tem, da ugonobi škodljiv mrčes. Priznana resnica je, da krt tam, kjer nariva svoj krtinjak, v tistem času najmanj ravno toliko more mrčesa ugonobil ali vsaj požreti nameni, kolikor je zemlje izruval, kajti le tam se naseli in si narije svoj krtinjak, kjer se je zagotovil, da najde dosti hrane. Tam si napravi podzemeljsko stanovanje, na vse strani držeče podzemeljske pote, po katerih zalezuje mrčes in v katere se tudi zateče, ako mu preti nevarnost.

Dognana resnica pa je, da krt tekom jednega leta ugonobi in požre več hektolitrov (1 hektoliter ima 100 litrov) hroščev, gosenic, mramorov, murčkov, polžev in raznih žuželk. Čudno se sicer človeku zdi, kako je mogoče, da tako mala stvar, kakor je krt, zamore toliko mero drugih živali požreti; čudno je sicer, a resnično, o tem nas je podučila dolgoletna izkušnja.

Videli smo tedaj, kakor nam krt na vse strani koristi. A kljub vsej svoji koristnosti ima ogromno število sovražnikov, kakor redko katera žival. Poseben sovražnik krtov je tudi naš kmet; kmet sovraži krt, kakor le malo-katero žival pod božjim nebom. Če le zapazi kakega krt na svojem travniku, tedaj hajdi za njim, le za njim! Ta grda mrcina ne sme živeti, ta huda zver bi mu še celi travnik razruvala. Tedaj za njim, le hitro za njim, dokler ubogi mali črnosuknjarski stegnen pred njim ne leži. V tem slučaju je pač naš kmet, skoraj bi rekel, smešen.

Ne zalezujte tedaj krtov, ne preganjajte jih, ne pobijajte jih, ampak pustite jih, naj živijo svoje poti, če jih pobijate, škodujete sami sebi. To vam svetuje skušen kmetovalec.

Sejmovi. Dne 12. junija v Teharji. Dne 13. junija pri sv. Andraši v slov. gor., pri sv. Janži nad Sp. Dravogradom, v Ločah, v Brežicah, v Rogateci in v Žaleci. Dne 15. junija pri sv. Barbari pri Konjicah, v Lembahu, na Planini v Kostivnici, v Mozirji in pri sv. Vidu za Ptujem. Dne 17. junija pri sv. Trojici v slov. goricah.

Dopisi.

Iz Cezanjevec pri Ljutomeru. (Bralno društvo) V nedeljo na praznik sv. Trojice t. j. 24. maja popoldan ob 4. uri se je vršilo ustanovljenje „bralnega društva“ v Cezanjevcih. Zborovalo se je v tamošnji šoli. K zborovanju prišlo je jako veliko kmečkega ljudstva obojega spola od tam, iz Branoslavec, Vogričovec, Stare ceste, Mekotnjaka, Desnjaka in Radomerja. Slovesnost pa je povzdignila odlična gospoda iz Ljutomera. Ko je začasni predsednik g. Gšela obilno število vdeležencev svečanosti v srčnih besedah pozdravil, zapeli so izvrstno Ljutomerski in Cezanjevski pevci pod vodstvom našega izurjenega pevovodja: „Naprej zastava slave“ in „Molitev“, katero so morali ponavljati. Po burnem odobravanju petja, prebrala so se od visokega c. kr. namestništva potrjena pravila z odločbo dovoljenja „bralnega društva“. Na to nastopijo č. g. Bohanec, naš kaplan ter v jasnem in dobro premišljenem govoru razložijo: kaj je bralno društvo, zakaj si ustanavljajo Slovenci in posebej v Cezanjevcih bralno društvo in kakšno naj bode bralno društvo, da bode našemu vernemu slovenskemu ljudstvu koristilo. Govor je izviral iz srca ter našel živahen odmev pri vseh poslušalcih. Pri vpisovanju udov, katerih je takoj pristopilo 44 rednih in 7 podpornih udov, volil se je stalni odbor, ki se je naslednje ustanovil: V. Kosi, predsednik in knjižničar, Jože Šijanec, podpredsednik, Al. Dunaj, tajnik, Franc Cahr, denarničar, Lah in Kramberger, odbornika. Prebralo se je tudi podučljivo in zanimivo pismo našega rojaka dr. Feuš, profesorja v bogoslovju, v katerem izrazujejo svoje veselje nad podjetjem, vendar pa pričakujejo, da smo si ustanovili bralno društvo, pa ne liberalnega ali nekatoliškega društva, ampak v pravem pomenu katoliško bralno društvo, ker le od takega bralnega društva zamoremo upati časne in večne sreče za se in naše otroke. Blagorodnemu rojaku izrekla se je prisrčna zahvala za njihove svete in podporo z burnimi živio-klici. Ko še č. g. notar Šlamberger zbrane navduši, naj povsod kažejo svojo narodno zavest in postavnim potom vsled § 19 temeljnih postav terjajo svoje narodne pravice, povabijo č. g. Bohanec vse pričujoče, naj z njimi vred skazejo svojo hvaležnost presv. cesarju, pod katerega varstvom smo slobodno zborovali, zadoni gro-moviti živio v čast preljubljenemu vladarju in pevci zapojejo cesarsko pesem, katero so vsi stojé poslušali. Končno še se je povedala srčna zahvala začasnemu odboru za potrebne priprave in pevci nam zapojejo veselo: Bratje, Slovenci smo, in Slovenec sem. Novi g. predsednik se v laskavih besedah zahvali vsem navzočim, ki so se k zborovanju potrudili, posebej še gospo-